

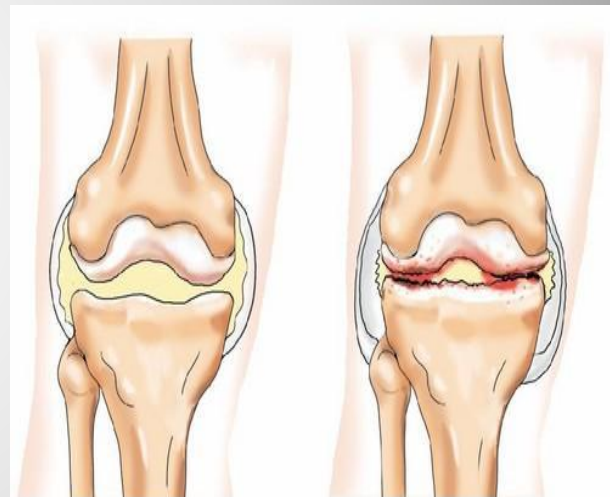
С.Ж.Асфендияров атындағы Қазақ Ұлттық Медицина Университеті

**Тақырыбы: Остеоартроз және ревматоидты артриттің
дифференциальді диагностикасы.**

Орындаған: Сыдықова М Б

Ревматоидты артрит

Ревматоидты артрит (ағыл. *rheumatoid arthritis*) — Күрделі аутоиммунды патогенезді, басыңқы майда буындардың белгісіз этиологиялы созылмалы прогрессивті эрозивті - деструктивті полиартрит типінде зақымдануымен көрінетін дәнекер тінінің жүйелі ауруы. Ауру атауы (грек : *rheuma, rheumatos*) «ағым», жұрнақ – «*оидты*» «тәрізді» ,(*arthro*) «буын» (*itis*) «қабыну жағдайы» деген мағына білдіреді. . Синонимдер **беспецификалық инфекциянды полиартрит** **инфектаартрит**

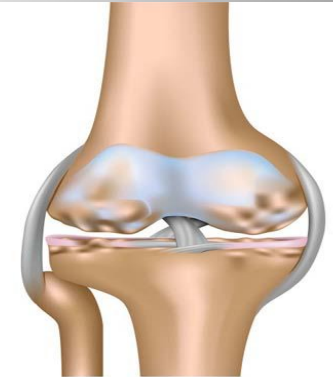
Остеоартроз

Остеоартроз (лат.osteoarthritis, грек. osleon — сүйек, arthron — «буын» мағынасын білдіреді; (синонимдері: деформирлеуші остеоартроз (ДОА), артроз, деформирлеуші артроз) —буын беткейлерінің шеміршек тіндерінің зақымдануынан дамиды, буынның дегенеративті - дистрофиялық ауруы

Бұл ауруда буындардың шеміршегі ыдырап жойылады, осында сүйектердің беттері жалаңаштанады шеттік остеофиттер және екіншілік синовит дамиды

Здоровый сустав

Остеоартроз

- **Ішкі факторлар**

- Ішкі факторлар:

- дене бітімінің немесе қимыл-тірек жүйесінің кемістігінен буын беттерінің үйлесімділігінің жойылуы (қазтабан, *qenu varum*, *qenu valgum*, омыртқа бағанасының сколиозы, буын осінің ауытқуы, жалғамалардың осалдығы, сіңірдің созылуы т. б.) ;

- буынға салмақ түсіретін семіздік;

- эндокриндік бұзылыстар (қантты диабет, акромегалия, гипотиреоз, климакс);

- метаболизмдік бұзылыстар;

- буын шеміршегінің гендер кемістігінен осалдығы;

- **Сыртқы факторлар**

- Сыртқы факторлар:

- жарақаттар, микрожарақаттар;

- түрлі заттармен улану;

- физикалық ықпалдар (суықтану, ылғалдылық, сәулелену, вибрация);

- Кез –келген аутоиммунды ауруға тән бұл ауруды да 3 негізгі факторы бар (ревматологиялық триада)

- **1. Тұқымқуалаушылық бейімділік**

- Аутоиммунды ауруларға генетикалық бейімділік;

- Көбінесе МНС II: HLA — DR1, DR4 антиген тасмалдаушыларда кездеседі;

- **2. Инфекционды фактор**

- Ревматикалық аурулардың гипотетикалық триггерлері

- — парамиксовирустар — паротит вирусы, қызамық , респираторлы-синцитиальді инфекциялар;

- — гепатовирустар — гепатит В вирусы;

- — герпесвирус — қарапайым герпес вирус,, Цитомегаловирус, Эпштейн-Барр вирусы; (РА науқастарның синовиальді сұйықтығында айқынырақ жоғары;)

- — ретровирустар — Т-лимфотропты вирус;

- **3. Қосымша фактор салқын тию ,баспа, гиперинсоляция,интоксикации,мутагенді медицинаменттер,эндокринопатиялар,стресс,т.б**

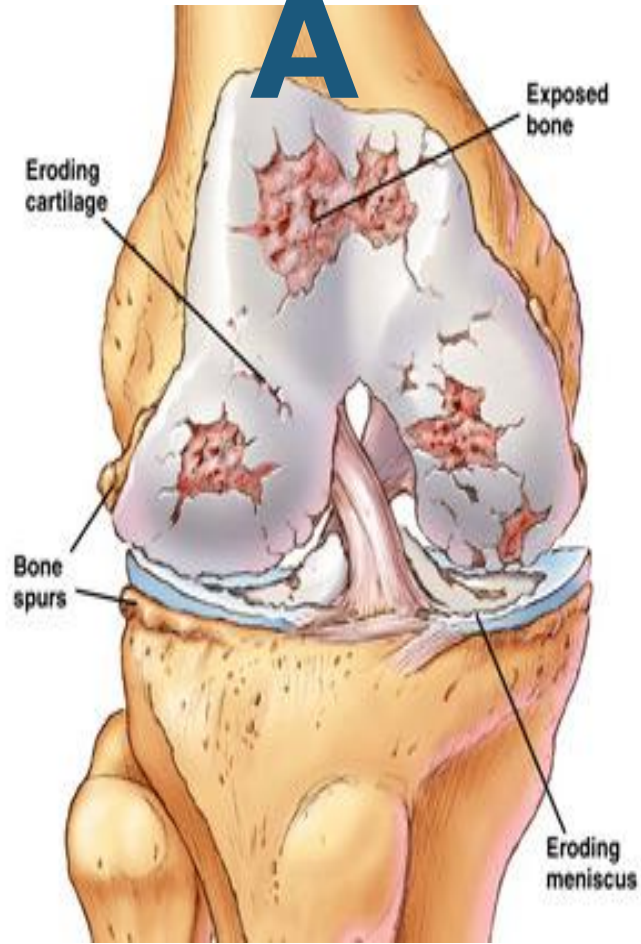

- Остеоартроз буын шеміршегі тінінің және субхондральді сүйек тінінің даму процессін бұзатын, механикалық және биологиялық факторлардың нәтижесі.
- Остеоартроз барлық буындардың тінін зақымдайды. Клетка және матрикстің морфологиялық, биохимиялық, молелярлық, биомеханикалық өзгерістерімен көрінеді. Шеміршек тоза келе жұқарады талшықтары ыдырайды, шеміршектер тілініп жарылады, осыдан бетінде көптеген саңылаулар пайда болады. Буын шеміршегінің жұмсаруы, бетінің бүртіктеніп, жылтырлығынан айырылуына, субхондральді сүйектің кортикальді қабатының қалыңдауына ұласады. Шеміршектің жұқаруынан және жойылуынан буынның жігі тарылады, жалаңаштанған сүйектердің бастары бір-біріне тақалып, үйкеле келе беттері тығыздалады остеофиттердің, субхондральді кистаның пайда болуына себеп туады.

- Аурудың триггері болып табылатын артритогенді вирусты немесе микробты фактор сенсбилизацияланған организмге персистеризацияланады. РА маңызды рөлді І типті Т - хелперлер атқарады. Т -лимфоциттердің белгісіз типті антигенге жауабы, нәтижесінде антигенпрезентирлеуші клеткалармен антиген ұсталады (макрофаг, В - лимфоциттер, дендритті клеткалар), жұтылады және пептид түрінде Т - хелперлерге (CD4+клеткалар) тану үшін ұсынылады. Пептидті танығаннан кейін белсендендірілген Т лимфоциттер лимфокиндерді (интерлейкин-2, гамма-интерферон, альфа-ФНО (ісік некроздаушы фактор) продуцирлейді. Соның арқасында басқа да лимфоидты және моноцитарлы клеткалар активтенеді. Олар цитокиндердің басым бөлігін және өсу факторларын продуцирлейді. Фибробласттар,нейтрофильдер, остеокласттар,макрофагтар активтенеді. Активтенген клеткалар және макрофагтар мен синовициттердің клеткааралық қатынасынан синовит дамиды. Аутоантиденелер, IgM6,кейде IgG IgA немесе IgG – ның Fc - фрагментіне IgG (“ревматоидты фактор” атауына ие) түзілуі мүмкін.

О

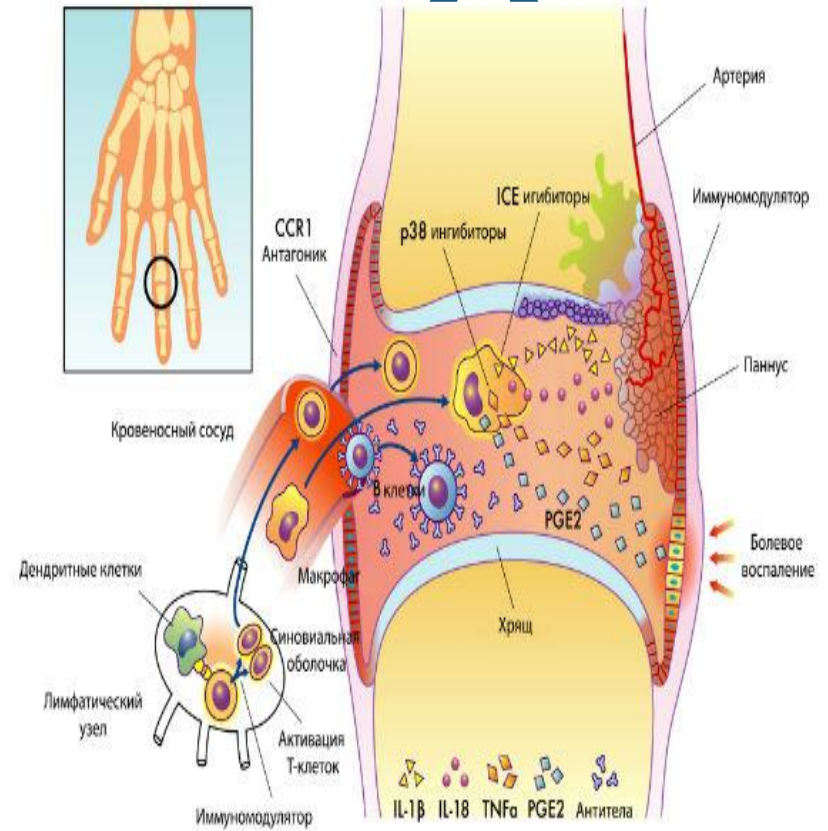
А

Р

А

Ревматоидный артрит

Остеоартроз

Буын шеміршегінің әдеттегі төзімділігі кезінде буынға механикалық жүктеменің шамадан тыс түсуі	Буын шеміршегінің төзімділігі төмендеу кезінде буынға әдеттегі механикалық жүктеменің түсуі
--	---

Буын шеміршегінің беткейіне түсетін механикалық жүктеме мен оның осы жүктемеге қарсыласу мүмкіншілігінің сәйкес келмеуі

Шеміршектің ыдырауы мен оның қалпына келуінің арасындағы тепе-теңдіктің бұзылуы
(қайта үлгілеу)

Шеміршектің дегенерациясы және нәрсізденуі

Синовит, шеміршек асты сүйектің зақымдануы

Ревматоидный артрит

Антиген (вирус ?) → Итсеп ІІІА антигендері (тектік бейімділік)

CD4+ Т-лимфоциттер

Кезендері

Стадии ревматоидного артрита

Здоровый сустав

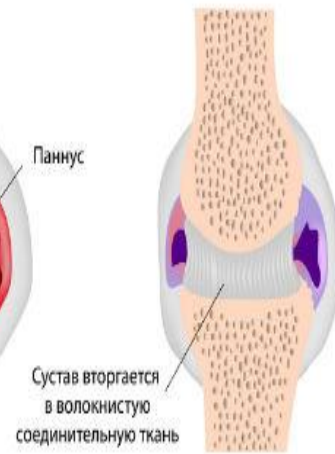
1. Синовит

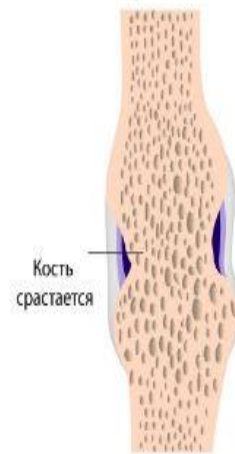
2. Паннус

3. Волокнистый анкилоз

4. Костный анкилоз

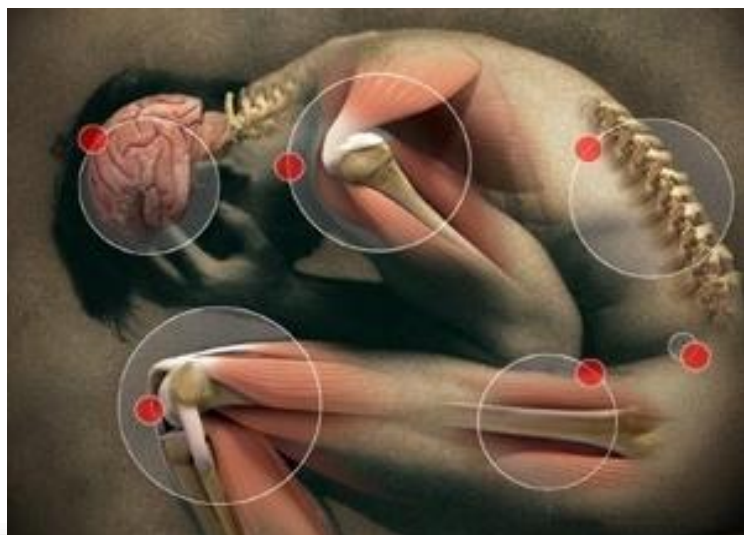
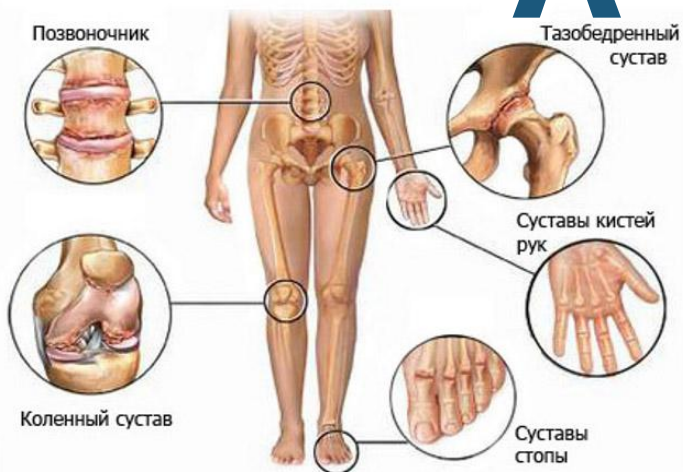
О

Р

А

А

Дегенеративные изменения в суставах

Для ревматоидного артрита характерно симметричное поражение суставов: кистей рук, локтей, плечей, коленных, голеностопных и тазобедренных.

Белгілері	Остеоартроз	Ревматоидты артрит
Ауру басталады	Көбіне 40 жастан кейін	Көбіне 40 жасқа дейін
Дене бітімі	Гиперстеник	Астеник
Сыртқы ықпалдар	Травма, физ.жүктеме	Респираторлы инфекция
Арудың басталу сипаты	Баяу	Жедел, жеделдеу
Дене қызуы	Қалыпты	Субфебрильді
Таңертеңгі құрысулар	Тән емес	Тән
Буындардың зақымдану ерекшелігі	Көбіне дистальді (Геберден, Бушар түйіндері)	Көбіне проксимальді

Белгілері	Остеоартроз	Ревматоидты артрит
Қабыну процессінің сипаты	Пролиферативті өзгерістермен көрінеді	Экссудативті өзгерістермен көрінеді
Тері асты түйіндері	Болмайды	25% көрінеді
Қабыну процессінің тұрақтылығы	Тұрақсыз	Тұрақты
Рентгендік өзгерістер	Остеосклероз, остеофиттер	Остеопороз, эрозиялар, остеолиз, анкилоз
Ревматоидты фактор	Болмайды	80-90% науқастарда
Синовиальді қабықтың биопсиясы	Фибринозды немесе майлы дистрофия	Плазмотіндің инфильтрация, гиперплазия

Белгілері	Остеоартроз	Ревматоидты артрит
Буындардағы ауру сезімі	Айқын	Интенсивті
Зақымданудың симметриялылығы	Айқын емес	Айқын
Бұлшық ет атрофиясы	Әлсіз көрінеді	Айқын прогрессивті
ЭТЖ	Қалыпты	Айқын жоғары

О

А

- Жүктемені азайту, ортопедиялық режимді сақтау;
- ЛФК, физиоєм (остеопороздың алдын алу);
- Санитарлы курорттық ем;
- **Фармакотерапия**
- **Буынішілік оксигенотерапия;**
- **Лазеротерапия**
- **Буынды эндопротездеу;**

Емі

Р

А

- Жүйелі медикаментозды теарпия төрт негізгі топ препараттарын құрайды:
- Стероидты емес қабынуға қарсы препараттар;
- Базистік препараттар;
- Глюкокортикостероидтар;
- Цитостатикалық иммунодепресанттармен биологиялық агенттер;

Аурудың белсенділік индексі (индекс активности болезни (DAS28)) – бұл ревматоидты артриттің белсенділігінің бірнеше дискреттік ұғымнан құралған, бір инструментке жинақталған, аурудың ауырлығын бағалайтын индекс. Берілген индекс зерттеу әдісінде және шынайы практика жүзінде қолданылады..

Калькулятор DAS 28

И.И.О. пациента: _____ Имя: И.И. _____
 Дата рождения: 28.07.1948 _____
 Дата расчета DAS 28: _____ Новый пациент

Параметры	Значения	Диапазон
Заполните желтые поля		
BC28	6	0 - 28
TC28	2	0 - 28
СОЗ (мм/ч)	50	1 - x
СРЕ (мм/л)	3	0 - x
ВАШ (мм)	15	0 - 100

(Считайте болезненные суставы на макенке, значения поместит автоматический)
 (Считайте припухшие суставы на макенке, значения поместит автоматический)
 Учитывайте значения СОЗ или СРЕ или ВАШ, результаты будут предоставлены ниже.
 Конвертируйте мм/л в мм/л, если это необходимо!
 Значения в мм!

Болезненные суставы

Припухшие суставы

Выберите формулу/категорию, которую будете использовать	Результат	формула
☒ DAS 008 4	4.66	$0.59 \cdot \text{BC28} + 0.28 \cdot \text{TC28} + 0.70 \cdot \ln(\text{СОЗ}) + 0.014 \cdot \text{ВАШ}$
☐ DAS 008 3		$(0.59 \cdot \text{BC28} + 0.28 \cdot \text{TC28}) + 0.70 \cdot \ln(\text{СОЗ}) + 1.03 + 0.16$
☐ DAS СРЕ 4		$0.59 \cdot \text{BC28} + 0.28 \cdot \text{TC28} + 0.38 \cdot \ln(\text{СРЕ} + 1) + 0.014 \cdot \text{ВАШ} + 0.99$
☐ DAS СРЕ 3		$(0.59 \cdot \text{BC28} + 0.28 \cdot \text{TC28}) + 0.38 \cdot \ln(\text{СРЕ} + 1) + 1.10 + 1.15$

Статус активности ревматоидного артрита

РЕМИССИЯ	НИЗКАЯ	СРЕДНЯЯ	ВЫСОКАЯ
	4.66	РИСК ЗЛОБИИ	

- *DAS28* индексінің
компоненттері:

1.28 Мүмкін болатын буындардың
ішіндегі ауыратындар саны ;
(ЧБС28)

2.28 Мүмкін болатындар ішінен
ісінуі бар бауындар саны; (ЧПС28)

3.Эритроциттердің тұну
жылдамдығы;

4. Визуалды аналогты шкала
бойынша денсаулығының жалпы
жағдайы;

- *DAS* индексінің
компоненттері:

1. Риччидің буындық
индексі; (СИР)

2.44 мүмкін болатын
буындардың ішінен
ауыратындар саны;

3.Эритроциттердің тұну
жылдамдығы;

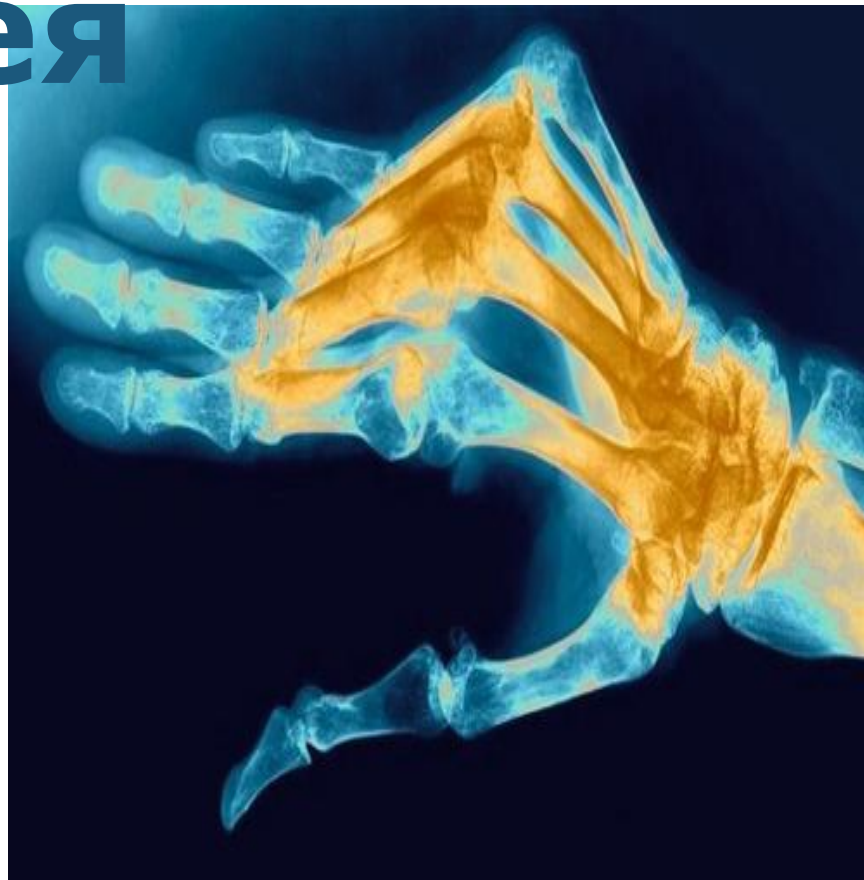
4.Визуалды аналогты
шкала бойынша
денсаулығының жалпы
жағдайы

Ульнарная девиация

Лебединая

шея

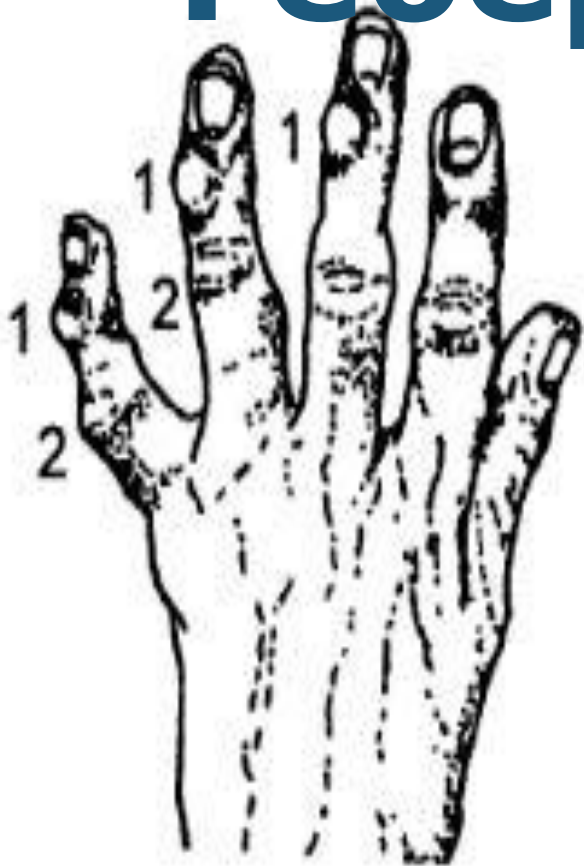

Узелки Бушара

Узелки Гебердена

Назарларыңызға рахмет!!!

